

ПОШИРЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ТА ІНВАЗІЙНИХ ХВОРОБ У КРОЛІВ В УМОВАХ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дуда Ю.В., к.вет.н., доцент,
Алексєєва Н.В., к.вет.н., доцент,
Корейба Л.В., к.вет.н., доцент.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
dudajulia1976@gmail.com

Вступ. В умовах приватних промислових підприємствах різної форми власності та індивідуальних господарствах населення України протягом останніх 10 років значно розширилось розведення кролів. Разом з тим, згідно зі статистичними даними, внаслідок хвороб заразної етіології вибраковується близько 25% від загальної кількості кролів, а 10% поголів'я гинуть. Інфекційні та інвазійні хвороби є найбільш серйозною небезпекою для кроликів, тому що швидко передаються від заражених тварин здоровим, приймаючи характер епізоотій, слабо піддаються лікуванню, мають високий відсоток летальності, обумовлюють тривалу неплідність та загрожують втратою всього поголів'я. Щоб уникнути загибелі кроликів, необхідно проводити профілактичні заходи, вакцинацію та завчасно розпізнавати перші ознаки захворювання й надавати необхідну допомогу тваринам.

Тому, **мета роботи** полягала у проведенні аналізу поширення та вивченні ознак основних заразних хвороб кроликів в умовах індивідуальних господарств населення Дніпропетровської області.

Матеріал і методи. Статистичну обробку результатів здійснювали шляхом вивчення ветеринарної звітності та журналів обліку хворих тварин в умовах лікарень ветеринарної медицини Дніпропетровського регіону. При надходженні тварин у лікарні здійснювали їх реєстрацію та ретельний збір анамнестичних даних. Діагностика хвороб здійснювалася збором анамнезу, проведення загального дослідження та методом спостереження за поведінкою тварини. Клінічні дослідження проводили у відповідності до загально прийнятих методів: (загальний клінічний огляд з проведенням пальпації, перкусії, аускультатії та термометрії).

Результати досліджень. При аналізі отриманих записів у журналах відмічали значне зростання кількості хворих кролів інфекційними та інвазійними хворобами в умовах індивідуальних господарств. Нами було встановлено, що серед кролів найбільш були поширеними такі інфекційні захворювання як міксоматоз та вірусна геморагічна хвороба. У кролів, що заразилися міксоматозом, на голові (фото 1), в ділянці геніталій і анусу з'являлися невеликі припухання (при вузликівій формі) або великі набрякості (при набряковій формі). Відмічали також запалення слизової оболонки очей; спостерігали опускання вух, млявість та апатію. За надгострого перебігу тварини гинули на 2–3 добу.

Фото 1 і 2 Ознаки міксоматозу та вірусної геморагічної хвороби кролів

Характерними ознаками для геморагічної хвороби є крововиливи, кровотеча із носової і ротової порожнини (фото 2), запалення повік та діарея.

В меншій мірі при огляді хворих кролів було діагностовано інфекційний стоматит (мокрець) (фото 3)

Фото 3, 4 і 5. Ознаки інфекційного стоматиту, еймеріозу і пасарулоз

Стоматит у кролів супроводжується рясною слинотечею, появою білого нальоту (іноді з виразками) на язиці, який набуває сірувато-червоного відтінку. При цьому тварини стають млявими. Незважаючи на збереження апетиту, вони не можуть нормально їсти і пити, іноді починають проносити. Шерсть нижньої щелепи випадає, а шкіра запалюється.

Серед інвазійних хвороб частіше усього відмічали поширення еймеріозу характерними ознаками якого були відсутність апетиту, здугтя, в'ялість, апатія і пронос (фото 4), анемічність видимих слизових оболонок, зміну зовнішнього вигляду та скуйовдження шерсті. За пасарулозу тварини худнуть, у них спостерігається затримка линяння. При великому скупченні гостриків в організмі хвороба може супроводжуватися проносом, колітом і згорбленістю кролів (фото 5).

Ознаки спірохетозу найчастіше виявляли на слизовій оболонці зовнішніх статевих органів, в області анального отвору і на прилеглих ділянках шкіри. Класична форма сифілісу у самців починається почервонінням і набряком препуція (фото 8). З уражених органів виділяється серозно-слизовий, іноді слизово-гнійний ексудат, що містить спірохети. Атипова форма захворювання спостерігається у 15% уражених кролів, в яких клінічні ознаки проявляються тільки на обличчі у вигляді блефариту та в області носу (фото 6 і 7).

Фото 6, 7 і 8 Ознаки спірохетозу у кролів

Висновок. В умовах приватних та індивідуальних господарств населення Дніпропетровської області у кролів із заразних хвороб найбільш поширеними є міксоматоз (20%), вірусна геморагічна хвороба (13%), еймеріоз (30%), пасарулоз (10%), і спірохетоз (10%). В меншій мірі поголів'я кролів вражається інфекційним стоматитом (2%), цистицеркозом (2%) та псороптозом (3%).